

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 25 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
Національної безпеки, права та
міжнародних відносин

27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Міжнародне приватне право»

Схвалено на засіданні кафедри
права та правоохоронної
діяльності
26 серпня 2024 р., протокол № 8
Завідувач кафедри

Іван ДРАГАН

Розробник: к.ю.н., доцент кафедри права та правоохоронної діяльності
Вікторія ТИЧИНА

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 25 / 2</i>

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Вибіркова	
Модулів – 1		
Змістових модулів – 2		
Загальна кількість годин – 120		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 4 самостійної роботи – 3,5	Лекції	
	32 год.	-
	Практичні	
	32 год.	-
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
56 год.	-	
Вид контролю: залік		

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів глибокого розуміння принципів та механізмів правового регулювання приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом. Курс спрямований на розвиток практичних навичок застосування норм міжнародного приватного права у різноманітних професійних контекстах, включаючи нормотворчу, правозастосовну, правоохоронну та експертно-консультаційну діяльність. Важливим аспектом є також формування здатності до критичного аналізу та вирішення складних правових ситуацій у міжнародному приватноправовому середовищі, що сприятиме підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно працювати в умовах глобалізації та зростаючої складності міжнародних правових відносин.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- розвиток цілісного теоретичного розуміння сучасних концепцій міжнародного приватного права, його значення в правовій системі та аналіз перспектив його еволюції в умовах інформаційного суспільства та глобалізації економічних процесів;
- опанування ключових методологій та інструментів для визначення належного до застосування права у приватноправових відносинах, ускладнених іноземним елементом;
- формування чіткого розуміння правових підстав та обмежень щодо застосування іноземного права на території України;
- інтеграція науково-теоретичних підходів та практичних методик професійної діяльності у сфері застосування норм міжнародного приватного права як в українському, так і в міжнародному контексті;
- розвиток практичних навичок юридичної кваліфікації та вирішення правових ситуацій у справах, ускладнених іноземним елементом, включаючи здатність ефективно розв'язувати комплексні задачі з міжнародного приватного права.

Студенти повинні знати:

- сучасні концепції міжнародного приватного права та їх еволюцію;
- місце і роль міжнародного приватного права в загальній правовій системі;
- основні джерела міжнародного приватного права, включаючи міжнародні договори та національне законодавство;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 5

- принципи та методи визначення права, що підлягає застосуванню у приватноправових відносинах з іноземним елементом;
- умови та обмеження застосування іноземного права в Україні;
- особливості правового регулювання різних видів приватноправових відносин з іноземним елементом (договірних, позадоговірних, сімейних, спадкових тощо);
- специфіку вирішення спорів у сфері міжнародного приватного права, включаючи міжнародний комерційний арбітраж;
- тенденції розвитку міжнародного приватного права в умовах глобалізації та інформаційного суспільства.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати та тлумачити норми міжнародного приватного права, включаючи колізійні норми;
- визначати належне до застосування право у конкретних приватноправових відносинах з іноземним елементом;
- кваліфікувати правові ситуації у справах з іноземним елементом;
- застосовувати норми іноземного права в межах, дозволених українським законодавством;
- складати та аналізувати міжнародні приватноправові договори;
- вирішувати комплексні задачі та кейси з міжнародного приватного права;
- критично оцінювати та прогнозувати розвиток міжнародного приватного права в контексті глобальних економічних та соціальних процесів;
- проводити науково-дослідну роботу в галузі міжнародного приватного права.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 6

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права.

Тема 1. Поняття, предмет та джерела міжнародного приватного права.

Предмет міжнародного приватного права. Приватноправові відносини міжнародного характеру. "Іноземний елемент" у приватноправових відносинах та його форми. Методи регулювання в МПП: колізійно-правовий та матеріально-правовий. Особливості застосування колізійних норм для вибору права. Безпосереднє регулювання відносин матеріально-правовими нормами.

Система МПП як галузі права та навчальної дисципліни. Місце МПП серед інших галузей національного права та міжнародного права. Вплив глобалізації світової економіки на розвиток та значення МПП.

Історія науки міжнародного приватного права. Розвиток основних концепцій МПП у вітчизняній науковій думці. Їх вплив на сучасне розуміння та застосування МПП.

Поняття та види джерел МПП. Дуалістичний характер джерел МПП. Міжнародні договори в системі джерел МПП. Уніфікація норм МПП через міжнародні договори. Роль універсальних та регіональних міжнародних договорів. Багатосторонні та двосторонні договори про правову допомогу.

Внутрішнє (національне) законодавство як джерело МПП. Форми кодифікації норм МПП у національному праві. Основні нормативно-правові акти України у сфері МПП. Закон України "Про міжнародне приватне право": структура та сфера застосування.

Поняття правового звичаю, його види. Роль звичаїв у регулюванні міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків.

Тема 2. Колізійні норми міжнародного приватного права. Застосування іноземного права.

Поняття та структура колізійної норми. Типи колізійних норм: імперативні, диспозитивні, альтернативні, кумулятивні. Форми прив'язки колізійних норм: односторонні та двосторонні. Явища кумуляції та розщеплення колізійних прив'язок.

Основні формули прикріплення. Особистий закон фізичної та юридичної

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06-05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 7

особи. Закон місцезнаходження майна. Принцип автономії волі сторін. Закон місця завдання шкоди. Закон країни суду. Закон найбільш тісного зв'язку. Закон продавця. Закон прапора.

Застосування колізійних норм. Зворотне відсилання та відсилання до права третьої країни. «Обхід закону» в колізійному праві. Порядок встановлення змісту та застосування іноземного права згідно з Законом України "Про міжнародне приватне право".

Застосування права країн з множинністю правових систем: інтерперсональні, інтертемпоральні та інтерлокальні колізії. Публічний порядок у МПП. Імперативні норми закону країни суду та третьої держави. Принципи взаємності та реторсії.

Тема 3. Правовий статус фізичних осіб міжнародному приватному праві.

Загальна характеристика правового статусу фізичних осіб як суб'єктів МПП. Визначення та особливості правового положення фізичних осіб у контексті міжнародного приватного права. Основні елементи правового статусу фізичних осіб у міжнародних приватноправових відносинах. Колізійні питання громадянства. Проблеми визначення застосовного права щодо громадянства особи в ситуаціях з іноземним елементом. Особливості регулювання питань громадянства у випадках множинного громадянства або його відсутності.

Правосуб'єктність іноземних фізичних осіб. Здатність іноземних громадян та осіб без громадянства мати права та обов'язки в іншій державі. Особливості визначення дієздатності іноземців. Колізійні прив'язки, що застосовуються для визначення правоздатності та дієздатності іноземних фізичних осіб. Обмеження правосуб'єктності іноземців у різних правових системах.

Права та обов'язки іноземних фізичних осіб. Обсяг прав та обов'язків, якими наділяються іноземці в різних країнах. Принципи національного режиму та режиму найбільшого сприяння щодо іноземців. Особливості реалізації майнових, особистих немайнових, трудових та інших прав іноземцями. Специфіка виконання обов'язків іноземцями в країні перебування.

Тема 4. Правовий статус юридичних осіб та держави у міжнародному приватному праві.

Юридичні особи в міжнародному приватному праві. Поняття та особливості правового статусу юридичних осіб у контексті міжнародних приватноправових відносин. Види юридичних осіб, що беруть участь у міжнародному цивільному обороті. Колізійні питання створення, діяльності та припинення юридичних осіб з іноземним елементом.

Визначення національності юридичних осіб у міжнародному приватному праві. Критерії та методи встановлення національної приналежності юридичних осіб. Теорії інкорпорації, осілості, центру експлуатації. Проблеми визначення особистого закону юридичної особи в різних правових системах. Наслідки

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 8

визнання національності юридичної особи для її правового статусу.

Правовий статус представництв іноземних юридичних осіб в Україні. Порядок створення та функціонування представництв іноземних компаній на території України. Права та обов'язки іноземних представництв. Особливості оподаткування та звітності представництв іноземних юридичних осіб. Відмінності між представництвом та філією іноземної юридичної особи.

Держава як суб'єкт міжнародного приватного права. Особливості участі держави в міжнародних приватноправових відносинах. Поняття імунітету держави та його види. Теорії абсолютного та функціонального імунітету. Міжнародні договори про імунітет держави. Випадки відмови держави від імунітету та її наслідки.

Змістовий модуль 2. Особлива частина міжнародного приватного права.

Тема 5. Право власності у міжнародному приватному праві.

Правове регулювання права інституту права власності в законодавстві України та інших країн. Порівняльний аналіз концепцій права власності в різних правових системах. Особливості регулювання права власності в українському законодавстві та законодавстві інших держав. Міжнародні угоди та конвенції, що регулюють питання власності у міжнародному приватному праві.

Колізійні питання права власності. Основні колізійні прив'язки, що застосовуються до відносин власності з іноземним елементом. Проблеми вибору застосовного права при вирішенні спорів щодо власності. Особливості колізійного регулювання рухомого та нерухомого майна. Питання кваліфікації майна як рухомого чи нерухомого в різних правових системах.

Колізійні питання права власності за законодавством України. Аналіз норм Закону України "Про міжнародне приватне право" та інших нормативно-правових актів, що регулюють колізійні питання права власності. Особливості застосування *lex rei sitae* та інших колізійних прив'язок в українському законодавстві. Специфіка регулювання права власності на культурні цінності та інші особливі категорії майна.

Поняття інтелектуальної власності і її регулювання в міжнародному приватному праві. Визначення та види об'єктів інтелектуальної власності в контексті міжнародного приватного права. Міжнародні договори у сфері охорони інтелектуальної власності. Територіальний характер прав інтелектуальної власності та проблеми їх захисту в міжнародному масштабі. Колізійні питання регулювання авторських прав, патентів, торгових марок та інших об'єктів інтелектуальної власності.

Тема 6. Колізійні норми сімейного права.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 9

Особливості правового регулювання шлюбно-сімейних відносин у праві різних держав. Порівняльний аналіз підходів до регулювання сімейних відносин у різних правових системах. Вплив культурних, релігійних та соціальних факторів на сімейне законодавство різних країн. Основні відмінності у регулюванні шлюбу, розлучення, прав та обов'язків подружжя в різних державах.

Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Основні колізійні прив'язки, що застосовуються до питань укладання та розірвання шлюбу з іноземним елементом. Проблеми визнання іноземних шлюбів та розлучень. Особливості регулювання одностатевих шлюбів та партнерств у міжнародному приватному праві.

Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Колізійні питання регулювання майнових відносин подружжя. Шлюбний договір у міжнародному приватному праві. Особливості визначення режиму майна подружжя при наявності іноземного елемента. Проблеми поділу майна подружжя, набутого в різних країнах.

Міжнародне усиновлення та його наслідки. Правове регулювання міжнародного усиновлення. Гаазька конвенція про захист дітей та співробітництво в галузі міждержавного усиновлення. Порядок усиновлення дітей іноземцями. Проблеми визнання іноземних усиновлень та їх правові наслідки.

Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Колізійні питання аліментних зобов'язань між членами сім'ї. Міжнародні договори у сфері стягнення аліментів. Особливості виконання рішень іноземних судів про стягнення аліментів. Проблеми визначення розміру аліментів та способів їх сплати у справах з іноземним елементом.

Тема 7. Колізійні норми спадкового права.

Колізійні питання щодо спадкового права. Основні колізійні прив'язки, що застосовуються у міжнародному спадковому праві. Проблеми вибору права, що застосовується до спадкових відносин з іноземним елементом. Принцип єдності спадкового статуту та його застосування в різних правових системах. Особливості регулювання спадкування рухомого та нерухомого майна.

Питання визначення юрисдикції у спадкових справах з міжнародним елементом. Колізії між особистим законом спадкодавця та законом місцезнаходження спадкового майна. Проблеми кваліфікації понять "рухоме" та "нерухоме" майно в контексті спадкування.

Форма та зміст заповіту в міжнародному приватному праві. Колізійні питання дійсності заповіту, складеного за кордоном. Гаазька конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів, та її значення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 10

Особливості спадкування за законом у міжнародному приватному праві. Проблеми визначення кола спадкоємців та їхніх часток у спадщині при наявності іноземного елемента.

Визнання та виконання іноземних судових рішень у спадкових справах. Міжнародні договори у сфері спадкування та їх вплив на вирішення колізійних питань. Регламент ЄС про спадкування та його значення для уніфікації колізійних норм у сфері спадкового права.

Тема 8. Колізійні норми трудового права

Колізійні питання щодо трудових правовідносин. Основні колізійні прив'язки, що застосовуються до трудових відносин з іноземним елементом. Принцип автономії волі сторін у міжнародному трудовому праві та його обмеження.

Особливості регулювання праці іноземців та осіб без громадянства в різних країнах. Правовий статус трудових мігрантів. Міжнародні конвенції та угоди у сфері трудової міграції.

Колізійне регулювання трудового договору в міжнародному приватному праві. Визначення права, що застосовується до форми та змісту трудового договору. Особливості регулювання трудових відносин у транснаціональних корпораціях.

Питання соціального забезпечення працівників у міжнародному приватному праві. Колізійні аспекти пенсійного забезпечення при роботі за кордоном. Міждержавні угоди про соціальне забезпечення.

Коллективні трудові відносини в міжнародному приватному праві. Правове регулювання діяльності профспілок та об'єднань роботодавців у транскордонному контексті.

Вирішення трудових спорів з іноземним елементом. Питання юрисдикції та застосовного права при розгляді міжнародних трудових спорів. Визнання та виконання іноземних судових рішень у трудових справах.

Особливості регулювання праці моряків, пілотів міжнародних авіаліній та інших категорій працівників, чия діяльність має міжнародний характер.

Тема 9. Міжнародний цивільний процес.

Поняття міжнародного цивільного процесу та його джерела. Визначення міжнародного цивільного процесу як сукупності норм, що регулюють процесуальні відносини з іноземним елементом. Співвідношення міжнародного цивільного процесу з міжнародним приватним правом. Основні джерела міжнародного цивільного процесу: національне законодавство, міжнародні договори, судова практика. Роль міжнародних конвенцій у регулюванні цивільного процесу з іноземним елементом.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 11

Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі. Процесуальна правоздатність та дієздатність іноземців та осіб без громадянства. Принцип національного режиму щодо іноземців у цивільному судочинстві. Особливості участі іноземних юридичних осіб у цивільному процесі. Правовий статус дипломатичних представників та консулів у цивільному процесі.

Міжнародна підсудність (юрисдикція) цивільних справ з іноземним елементом. Поняття та види міжнародної підсудності. Критерії визначення міжнародної підсудності. Виключна та альтернативна підсудність. Пророгаційні та дерогаційні угоди. Проблеми паралельних проваджень у різних країнах (*lis pendens*).

Іноземні судові доручення. Порядок виконання іноземних судових доручень. Гаазька конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах. Особливості отримання доказів за кордоном. Легалізація документів у міжнародному цивільному процесі.

Визнання та примусове виконання іноземних судових рішень. Умови та порядок визнання іноземних судових рішень. Відмова у визнанні та виконанні іноземних судових рішень. Процедура екзекватури. Міжнародні договори про визнання та виконання іноземних судових рішень. Особливості визнання та виконання рішень іноземних арбітражів.

Тема 10. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Поняття та види правочинів у міжнародному приватному праві. Визначення правочину з іноземним елементом. Особливості класифікації правочинів у різних правових системах. Вплив культурних та правових традицій на формування та виконання міжнародних правочинів.

Колізійні питання правочинів. Основні колізійні прив'язки, що застосовуються до правочинів у міжнародному приватному праві. Принцип автономії волі сторін (*lex voluntatis*) та його обмеження. Право, що застосовується до форми правочину. Особливості регулювання електронних правочинів у міжнародному приватному праві.

Зобов'язання в міжнародному приватному праві. Поняття та види зобов'язань з іноземним елементом. Колізійні питання договірних та позадоговірних зобов'язань. Застосування принципу найбільш тісного зв'язку (*proper law*) до зобов'язальних відносин.

Міжнародні комерційні контракти. Особливості укладання та виконання міжнародних комерційних контрактів. Застосування Віденської конвенції про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року. Принципи УНІДРУА та їх роль у регулюванні міжнародних комерційних контрактів.

Відповідальність за порушення зобов'язань у міжнародному приватному праві. Колізійні питання відповідальності за невиконання або неналежне

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 12

виконання зобов'язань. Форс-мажорні обставини в міжнародних комерційних відносинах.

Тема 11. Міжнародні перевезення.

Поняття та види міжнародних перевезень. Визначення міжнародного перевезення. Класифікація міжнародних перевезень за видами транспорту: морські, повітряні, залізничні, автомобільні, змішані. Особливості правового регулювання кожного виду міжнародних перевезень.

Джерела правового регулювання міжнародних перевезень. Міжнародні конвенції та угоди у сфері перевезень. Національне законодавство та його роль у регулюванні міжнародних перевезень. Звичаї та узвичаєння в міжнародних перевезеннях.

Міжнародні морські перевезення. Правове регулювання морських перевезень вантажів та пасажирів. Коносамент та його функції. Відповідальність перевізника за вантаж. Гаазькі, Гаазько-Вісбійські та Гамбурзькі правила.

Міжнародні повітряні перевезення. Варшавська та Монреальська конвенції про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень. Відповідальність авіаперевізника. Особливості перевезення пасажирів та вантажів повітряним транспортом.

Міжнародні залізничні перевезення. Бернські конвенції про залізничні перевезення вантажів (ЦІМ) та пасажирів (ЦІВ). Угода про міжнародне залізничне вантажне сполучення (СМГС). Особливості відповідальності залізниць при міжнародних перевезеннях.

Міжнародні автомобільні перевезення. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів (КДПВ). Особливості міжнародних автомобільних пасажирських перевезень.

Змішані (мультиmodalні) перевезення. Правове регулювання перевезень вантажів кількома видами транспорту. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів.

Вирішення спорів у сфері міжнародних перевезень. Особливості розгляду спорів, що виникають з міжнародних перевезень. Застосування арбітражу при вирішенні спорів у сфері міжнародних перевезень.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06-05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX-1-2024	
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 13	

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. «Загальні положення міжнародного приватного права»								
Тема 1. Поняття, предмет та джерела міжнародного приватного права.	9	2	2	5	-	-	-	-
Тема 2. Колізійні норми міжнародного приватного права. Застосування іноземного права.	18	4	4	10	-	-	-	-
Тема 3. Правовий статус фізичних осіб у міжнародному приватному праві.	9	2	2	5	-	-	-	-
Тема 4. Правовий статус юридичних осіб та держави у міжнародному приватному праві.	9	2	2	5	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	45	10	10	25	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. «Особлива частина міжнародного приватного права»								
Тема 5. Право власності у міжнародному приватному праві.	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 6. Колізійні норми сімейного права.	10	2	4	4	-	-	-	-
Тема 7. Колізійні норми спадкового права.	10	4	2	4	-	-	-	-
Тема 8. Колізійні норми трудового права.	14	4	4	6	-	-	-	-
Тема 9. Міжнародний цивільний процес.	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 10. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.	12	4	4	4	-	-	-	-
Тема 11. Міжнародні перевезення.	13	4	4	5	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	75	22	22	31	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1.			
Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права			
1	Поняття, предмет та джерела міжнародного приватного права.	2	-
2	Колізійні норми міжнародного приватного права. Застосування іноземного права.	4	-
3	Правовий статус фізичних осіб у міжнародному приватному праві.	2	-
4	Правовий статус юридичних осіб та держави у міжнародному приватному праві.	2	-
Змістовий модуль 2. Особлива частина міжнародного приватного права			
5	Право власності у міжнародному приватному праві.	2	-
6	Колізійні норми сімейного права.	4	-
7	Колізійні норми спадкового права.	2	-
8	Колізійні норми трудового права.	4	-
9	Міжнародний цивільний процес.	2	-
10	Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.	4	-
11	Міжнародні перевезення.	4	-
РАЗОМ		32	-

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права			
1.	Тема 1. Поняття, предмет та джерела міжнародного приватного права. Історія науки міжнародного приватного права. Розвиток основних концепцій МПП у вітчизняній науковій думці. Їх вплив на сучасне розуміння та застосування МПП. Внутрішнє (національне) законодавство як джерело МПП. Форми кодифікації норм МПП у національному праві. Основні нормативно-правові акти України у сфері МПП. Закон України "Про міжнародне приватне право": структура та сфера застосування. Поняття правового звичаю, його види. Роль звичаїв у регулюванні міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків.	5	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06-05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 15

2.	<p>Тема 2. Колізійні норми міжнародного приватного права. Застосування іноземного права.</p> <p>Застосування колізійних норм. Зворотне відсилання та відсилання до права третьої країни. «Обхід закону» в колізійному праві. Порядок встановлення змісту та застосування іноземного права згідно з Законом України "Про міжнародне приватне право".</p> <p>Застосування права країн з множинністю правових систем: інтерперсональні, інтертемпоральні та інтерлокальні колізії. Публічний порядок у МПП. Імперативні норми закону країни суду та третьої держави. Принципи взаємності та реторсії</p>	10	-
3.	<p>Тема 3. Правовий статус фізичних осіб міжнародному приватному праві.</p> <p>Права та обов'язки іноземних фізичних осіб. Обсяг прав та обов'язків, якими наділяються іноземці в різних країнах. Принципи національного режиму та режиму найбільшого сприяння щодо іноземців. Особливості реалізації майнових, особистих немайнових, трудових та інших прав іноземцями. Специфіка виконання обов'язків іноземцями в країні перебування.</p>	5	-
4.	<p>Тема 4. Правовий статус юридичних осіб та держави у міжнародному приватному праві.</p> <p>Держава як суб'єкт міжнародного приватного права. Особливості участі держави в міжнародних приватноправових відносинах. Поняття імунітету держави та його види. Теорії абсолютного та функціонального імунітету. Міжнародні договори про імунітет держави. Випадки відмови держави від імунітету та її наслідки.</p>	5	-
Змістовий модуль 2. Особлива частина міжнародного приватного права			
5.	<p>Тема 5. Право власності у міжнародному приватному праві.</p> <p>Поняття інтелектуальної власності і її регулювання в міжнародному приватному праві. Визначення та види об'єктів інтелектуальної власності в контексті міжнародного приватного права. Міжнародні договори у сфері охорони інтелектуальної власності. Територіальний характер прав інтелектуальної власності та проблеми їх захисту в міжнародному масштабі. Колізійні питання регулювання авторських прав, патентів, торгових марок та інших об'єктів інтелектуальної власності.</p>	4	-
6.	<p>Тема 6. Колізійні норми сімейного права.</p> <p>Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Колізійні питання аліментних зобов'язань між членами сім'ї. Міжнародні договори у сфері стягнення аліментів. Особливості виконання рішень іноземних судів про стягнення аліментів. Проблеми визначення розміру аліментів та способів їх сплати у справах з іноземним елементом.</p>	4	-
7.	<p>Тема 7. Колізійні норми спадкового права.</p> <p>Особливості спадкування за законом у міжнародному приватному праві. Проблеми визначення кола спадкоємців та їхніх часток у спадщині при наявності іноземного елемента.</p>	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 16

	Визнання та виконання іноземних судових рішень у спадкових справах. Міжнародні договори у сфері спадкування та їх вплив на вирішення колізійних питань. Регламент ЄС про спадкування та його значення для уніфікації колізійних норм у сфері спадкового права.		
8.	Тема 8. Колізійні норми трудового права Вирішення трудових спорів з іноземним елементом. Питання юрисдикції та застосовного права при розгляді міжнародних трудових спорів. Визнання та виконання іноземних судових рішень у трудових справах. Особливості регулювання праці моряків, пілотів міжнародних авіаліній та інших категорій працівників, чия діяльність має міжнародний характер.	6	-
9.	Тема 9. Міжнародний цивільний процес. Визнання та примусове виконання іноземних судових рішень. Умови та порядок визнання іноземних судових рішень. Відмова у визнанні та виконанні іноземних судових рішень. Процедура екзекватури. Міжнародні договори про визнання та виконання іноземних судових рішень. Особливості визнання та виконання рішень іноземних арбітражів.	4	-
10.	Тема 10. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві. Міжнародні комерційні контракти. Особливості укладання та виконання міжнародних комерційних контрактів. Застосування Віденської конвенції про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року. Принципи УНІДРУА та їх роль у регулюванні міжнародних комерційних контрактів. Відповідальність за порушення зобов'язань у міжнародному приватному праві. Колізійні питання відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язань. Форс-мажорні обставини в міжнародних комерційних відносинах.	4	-
11.	Тема 11. Міжнародні перевезення. Міжнародні автомобільні перевезення. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів (КДПВ). Особливості міжнародних автомобільних пасажирських перевезень. Змішані (мультимодальні) перевезення. Правове регулювання перевезень вантажів кількома видами транспорту. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів. Вирішення спорів у сфері міжнародних перевезень. Особливості розгляду спорів, що виникають з міжнародних перевезень. Застосування арбітражу при вирішенні спорів у сфері міжнародних перевезень.	5	-
	РАЗОМ	56	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 17

7. Індивідуальні самостійні завдання

Виконання індивідуального самостійного завдання передбачає підготовку наукового повідомлення на основі опрацювання джерел та літератури одного із запропонованих питань:

1. Аналіз судової справи:

Студент бере реальну міжнародна судова справа для аналізу. Завдання - визначити застосовне право, юрисдикцію, основні аргументи сторін та обґрунтувати можливе рішення суду.

2. Порівняльне дослідження:

Студент обирає два-три аспекти міжнародного приватного права (наприклад, визнання іноземних судових рішень) і порівнює їх регулювання в різних правових системах.

3. Моделювання переговорів:

Розробка сценарію міжнародних комерційних переговорів, де студент має підготувати позицію однієї зі сторін, враховуючи особливості міжнародного приватного права.

4. Drafting юридичного документа:

Студент складає міжнародний комерційний контракт або арбітражну угоду, враховуючи специфіку міжнародного приватного права.

5. Аналіз колізійних норм:

Дослідження колізійних норм у конкретній галузі (наприклад, сімейне право) в різних країнах та їх порівняння.

6. Кейс-стаді з міжнародного спадкування:

Розробка сценарію міжнародного спадкування з ускладненнями (майно в різних країнах, різне громадянство спадкоємців) і вирішення правових питань.

7. Дослідження міжнародних конвенцій:

Аналіз конкретної міжнародної конвенції у сфері приватного права, її імплементації та практичного застосування в різних країнах.

8. Вирішення комплексної правової ситуації:

Студенту надається складна ситуація з елементами різних галузей міжнародного приватного права (наприклад, міжнародне усиновлення з подальшим спадкуванням), яку потрібно юридично проаналізувати та запропонувати рішення.

Вимоги до оформлення індивідуального завдання

Завдання повинно бути виконано у вигляді письмової роботи обсягом від 5 стор. А4. Проектне завдання виконується у формі презентації (не менше 15 слайдів із відповідними посиланнями та вимогами до посилань).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 18

Обов'язковими є посилання (не менше 4 на сторінці) та список використаної літератури та джерел (не менше 10 позицій з обов'язковим зазначенням електронного посилання).

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання.

- Вербальні методи (лекція, пояснення)
- Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація)
- Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань)
- Дискусійний метод
- Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота)
- Ситуаційний метод
- Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв'язання тестів і задач, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів:

- Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання
- Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань
- Експрес-тестування та виконання задач
- Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань
- Самооцінювання та взаємооцінювання
- Залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 19

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	-
Підсумкова семестрова оцінка	100	-

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1) написання конкурсної наукової роботи та захист з участю; 2) написання конкурсної наукової роботи без участі; 3) публікація наукової статті у фахових виданнях; 4) підготовка та публікація тез із виступом; 5) підготовка та публікація тез без виступу; 6) індивідуальні дослідження без публікації; 7) залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів; 8) членство та дослідницька робота у гуртках та центрах університету	до 20 балів	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	-

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	50	-
Участь у дискусії	10	-
Виконання поточних тестових завдань	20	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 20

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{УД100} \times ВК_{УД} + P_{ТЗ100} \times ВК_{ТЗ} + P_{ЗК100} \times ВК_{ЗК}) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{УД100}$, $P_{ТЗ100}$, $P_{ЗК100}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{УД}$, $ВК_{ТЗ}$, $ВК_{ЗК}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 21

зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Колізійна норма	Conflict of laws rules
2	Автономія волі сторін	Autonomy of will of the parties
3	Lex personalis (особистий закон)	Lex personalis (personal law)
4	Lex rei sitae (закон місцезнаходження речі)	Lex rei sitae (law of the location of the thing)
5	Lex loci contractus (закон місця укладення договору)	Lex loci contractus (law of the place of conclusion of the contract)
6	Lex loci delicti (закон місця вчинення делікту)	Lex loci delicti (law of the place where the tort was committed)
7	Зворотне відсилання	Reverse reference
8	Обхід закону	Circumvention of the law
9	Застереження про публічний порядок	Public policy clauses
10	Кваліфікація в міжнародному приватному праві	Qualification in private international law
11	Lex fori (закон суду)	Lex fori (law of the court)
12	Інкотермс	Incoterms
13	Міжнародний комерційний арбітраж	International commercial arbitration
14	Визнання та виконання іноземних судових	Recognition and enforcement of foreign

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 22

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	рішень	judgments
15	Апостиль	Apostille
16	Domicile (доміцилій)	Domicile (domicile)
17	Іноземний елемент	Foreign element
18	Гаазькі конвенції з міжнародного приватного права	Hague conventions on private international law
19	Принцип найбільш тісного зв'язку	Principle of the closest connection
20	Міжнародне усиновлення	International adoption
21	Транскордонне банкрутство	Cross-border bankruptcy
22	Міжнародні перевезення	International transportation
23	Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів	UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods
24	Принцип взаємності	The principle of reciprocity
25	Екзекватура	Exequatur

12. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.08.1996 року № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1996. № 30.
2. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005. № 2709-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. N 32. ст. 422.
3. Закон України «Про правонаступництво України» від 12.09.1991 р. № 1543-XII. *Відомості Верховної Ради*. 1991. № 46. ст. 612.
4. Закон України «Про дію міжнародних договорів на території України» від 10.12.91 р. № 1963-XII. *Відомості Верховної Ради*. 1992. №10. ст. 137.
5. Закон України «Про міжнародні договори України» від 22.12.93 р. № 3767-XII. *Відомості Верховної Ради*. 1994. № 10. ст. 45.
6. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1986. № 17. ст. 343.
7. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23.08.1978. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 41. ст. 601.
8. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24.02.1999 р. № 4002-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 11. ст. 66.

Основна література

1. Вишновецька С.В., Корнеєв Ю.В. Міжнародне приватне право: Навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 164 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/pravova-literatura/mizhnarodne-privatne-pravo-vishnovetska-s-v-korneev-yu-v-1>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 23

2. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум / В. О. Бажанов, О. О. Білик-Ромащенко, Т. В. Боднар, Е. М. Грамацький, І. А. Діковська, А. О. Кодинець, О. В. Кохановська, Р. А. Майданик, Л. В. Панова, Ю. Д. Притика, Л. І. Радченко, В. В. Цюра / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І. А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 368 с. URL: <https://cutt.ly/ReTgSWXc>
3. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. 8-ме вид., переобл. і допов. К.: Алерта, 2021. 524 с. URL: <https://cutt.ly/qeTgS7nH>
4. Цибульська О. Ю. Міжнародне приватне право: навч.-метод. посіб. для бакалаврів спец. 293 «Міжнародне право»; за ред. Х. Н. Бехруза; Нац. ун-т «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. – Одеса : Фенікс, 2022. – 59 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/18e8c7a2-3b97-45a4-9ca3-4228314cd9eb/download>
5. Міжнародне приватне право : підручник / [Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В. В. Комаров, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. Є. М. Білоусова, І. В. Яковюка. – Харків : Право, 2021. – 408 с. URL: <https://cutt.ly/NeTgDYBH>
6. Вайцеховська О.Р., Руденко О.В. Міжнародне приватне право: загальна частина: навчально-методичний посібник. Х.: Право, 2023. 256 с. URL: <https://cutt.ly/SeTgFwcj>
7. Матвеева А. В. Актуальні трансформаційні процеси у міжнародному приватному праві. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2022. №1 (43). С. 64–72. URL: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/view/365/346>
8. Міжнародне публічне та приватне право сучасності : навчально-методичний посібник / Ю. Ю. Акіменко, О. О.Белогубова, К. В. Мануїлова, П. П. Войтович, О. К. Каненберг-Сандул. Львів: Видавець Кошовий Б.-П. О., 2023. 99 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/d3433b25-3d4f-43ce-a737-69f8c11cb3e0/download>
9. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатовський М. М. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, М. М. Гнатовський та ін.]; за ред. В. В. Мицика. 2-ге вид., змін. Харків: Право, 2020. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/507/3_Miznarodne_publichne_pravo_Tom_1_vnutri.pdf
10. Klabbers J. International law. Cambridge University Press, 2020. URL: https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=Ig0FEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR13&dq=International+law&ots=NJ_muCF0Kc&sig=4B7wxavvCESvtexZwXrkoHIC-Z0
11. Wallace R., Martin-Ortega O. International law. Sweet and Maxwell, 2020. URL: <http://gala.gre.ac.uk/29890>
12. Dunoff J. et al. International Law: Norms, Actors, Process. Aspen Publishing, 2023. URL: <https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=-bxeEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR21&dq=International+law&ots=uHjJdkw6pG&sig=D4Um3mMpbDXb15xo8mmQ3bNznxg>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.XX- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 24

Допоміжна література

1. Міжнародне право. Конспект лекцій. Упорядник Нестерцова-Собакарь О. В. Дніпро, 2016. 210 с. URL: <https://cutt.ly/oeTgJzpt>
2. Дахно І.І. Міжнародне приватне право: навч. посіб. К.: МАУП, 2001. 312 с. URL: <https://cutt.ly/aeTgJKhg>
3. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар Закону / За ред. доктора юридичних наук, проф. А.Довгерта. Х.: ТОВ «Одісей», 2008. 352 с. URL: <https://cutt.ly/teTgKuvL>
4. Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. К., Юрінком Інтер, 2007. 368 с. URL: <https://cutt.ly/ZeTgLhqX>
5. Міжнародне приватне право: Навч. посібник / За ред. С.Г. Кузьменко. К., «Центр учбової літератури», 2010. 316 с. URL: <https://cutt.ly/leTgZp0T>
6. Міжнародне приватне право: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. Х.: Право, 2011. 320 с. URL: <https://cutt.ly/ueTgZH6e>
7. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: Підручник. 4-те вид., переробл. і допов. К.: Атіка, 2009. 500 с. URL: <https://cutt.ly/leTgXiCO>
8. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Практикум з курсу «Міжнародне приватне право»: Навч. посіб. К.: Атіка, 2007. 312с.
9. Чубарєв В. Л. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник. К.: Атіка, 2006. 608 с.
10. Килимник І. І., Бровдій А. М. Міжнародне приватне право: навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 111 с. URL: <https://cutt.ly/6eTgXLZR>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Верховної Ради України - <https://www.rada.gov.ua/>.
2. Сайт електронного архіву бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка» - <http://eztuir.ztu.edu.ua/>.
3. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Сайт бібліотеки українських підручників <http://pidruchniki.ws/>.
5. Сайт електронної бібліотеки CulOnline - <https://culonline.com.ua/>.
6. Сайт електронної бібліотеки OnlineКондор - <https://online-condor.com.ua/>.
7. Сайт освітнього ресурсу «Українська бібліотека LibreTexts» - <https://ukrayinska.libretexts.org/>.
8. Сайт електронної бібліотеки «Олді+» - <http://ebooks.oldiplus.ua/>.
9. Сайт Міністерства закордонних справ України - <https://mfa.gov.ua/proministerstvo/misiya-ta-viziya>.
10. Сайт ЮНЕСКО <https://www.unesco.org/>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.06- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.XX- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 25 / 25</i>

11. Представництво Європейського Союзу в Україні
<https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine>.
12. Сайт НАТО - <http://www.nato.int>.
13. Сайт ООН - <http://www.un.org>.